

100 ΧΡΟΝΙΑ ΔΟΥΛΕΙΑΣ: Μία Επέτειος

Δώδεκα χρόνια στενής, καρποφόρας συνεργασίας και φιλικών σχέσεων οδήγησαν τη Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή (Olivier Picard) και την Εφορεία Αρχαιοτήτων των Δελφών (Ευάγγελος Πεντάζος) σ' αυτό που σήμερα βλέπει κανείς στον Αρχαιολογικό Χώρο. Η συνεργασία αυτή ολοκληρώνεται και κορυφώνεται με τις γιορτές της εκατονταετηρίδας, τον τιμητικό τόμο γι' αυτήν και το αφιέρωμα της «Αρχαιολογίας» στους Δελφούς.

Ευάγγελος Πεντάζος

Εφορος Αρχαιοτήτων

Την τελευταία δεκαετία πραγματοποιήθηκε σειρά από μελέτες για να ερευνηθούν τα αίτια της φθοράς των μνημείων του Αρχαιολογικού Χώρου των Δελφών: Έγιναν μετρήσεις και έλεγχοι για τα καυσαέρια και τους κραδασμούς που προκαλούν τα αυτοκίνητα και για τις φθορές που προκαλούνται από τις καιρικές συνθήκες (χιόνια, βροχές, καύσωνες, κ.λπ.), οι οποίες επιτείνουν τις καταστροφές που οφείλονται στους σεισμούς: είναι γνωστό από την αρχαιότητα ότι η περιοχή είναι σεισμογενής και οι συχνές καταλιθώσεις των βράχων έχουν κατά καιρούς καταστρέψει μνημεία. Στην αρχαιότητα τα φαινόμενα αυτά συνδέθηκαν με ιστορικά γεγονότα για τη σωτηρία του Ιερού από τους επιδρομείς Πέρσες και Γαλάτες. Στα νεότερα χρόνια κατέστρεψαν τον πύρινο ναό της Προναίας, το 1905, μόλις είχε αποκαλυφθεί και διατηρούσε στη θέση τους τις περισσότερες κολώνες. Το 1981 πτώση βράχων καταπάλαξε την πηγή Κερνά. Για τις καταλιθώσεις των Φαειδριάδων έγιναν μελέτες και έχουν ήδη αρχίσει εργασίες για τη στερέωσή τους. Ένας ακόμη παράγοντας φθοράς των μνημείων είναι το πλήθος των επισκεπτών

και η ελεύθερη διακίνησή τους πάνω στα αρχαία. Έγιναν διάφορες προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών και για την κατά το δυνατόν αποκατάσταση των μνημείων (τοποθέτηση στεγαστρών, κάλυψη φθαρμένων τοίχων με ξερολιθιά, επένδυση με διαφανές υλικό ή, τέλος, πλήρης επιχωμάτωση των μνημείων μέχρι να βρεθεί υλικό που θα σταματά τη διάβρωση). Όλες οι λύσεις κρίθηκαν ανεφάρμοστες για πολλούς λόγους: ένας απ' αυτούς, πολύ σημαντικό, ήταν το γεγονός ότι θα παραιοποιούσαν την εικόνα του Ιερού και των μνημείων. Έτσι η Εφορεία Αρχαιοτήτων, με την έγκριση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, προχώρησε σε σειρά από αναστρέψιμα έργα προστασίας των μνημείων, με επιχωματώσεις, τακτοποιήσεις και διευθετήσεις. Οργανώθηκαν επίσης διαδρομές για να ακολουθούν οι επισκέπτες, ώστε να μην πατούν πάνω στα αρχαία ερείπια, να ελέγχονται ευκολότερα από τους φύλακες και να έχουν καλύτερη όψη της χώρας με belvedere και τοπογραφικά σχέδια σε διάφορα σημεία του Ιερού. Παράλληλα έγιναν και έντονες ενέργειες για την αποκατάσταση

του Δελφικού Τοπίου με κάλυψη ή φύτευση του καναλιού του Μόρνου. Τελείωσε επίσης η μελέτη της επέκτασης του Μουσείου Δελφών και έγινε ο διεθνής διαγωνισμός για την εκτέλεση του έργου που θα βελτιώσει την εμφάνιση του κτηρίου και θα εξυπηρετήσει με πολλές διευκολύνσεις τους επισκέπτες. Γενικά απομακρύνθηκαν όλοι οι σύγχρονοι τοίχοι τους οποίους είχαν φτιάξει οι ανασκαφείς για στερέωση. Όσοι ξανακτίστηκαν καλύφθηκαν με κισσό και θαμνοειδή, ενώ κόπηκαν 150 δένδρα, που εκάλυπταν το Ιερό και κατέστρεφαν τα μνημεία, και φυτεύτηκαν 3.500 θαμνοειδή για στερέωση του εδάφους. Η μεταφορά της Εθνικής οδού σε περιοχή χαμηλότερη από το Ιερό και η μετατροπή της σημερινής σε πεζόδρομο με πυκνή φύτευση θα έχει ως αποτέλεσμα την ενοποίηση του Αρχαιολογικού Χώρου, όπως ήταν στην αρχαιότητα, και την προστασία των μνημείων από το καυσαέριο και τους κραδασμούς των αυτοκινήτων. Μ' αυτό το έργο ο Χώρος θα γίνει πάλι πραγματικό ιερό προσκύνημα της ανθρωπότητας και τόπος περιουλολής των επισκεπτών.